

2025: herdenking 80 jaar vrijheid

Reflectie burgemeester Paula Jorritsma-Verkade

VOORST VIERT 80 JAAR VRIJHEID

We leven in een tijd waarin conflicten toenemen en vrede kwetsbaar is, zowel dichtbij als wereldwijd.

Zoals nu al meer dan drie jaar in Oekraïne, wat heel dichtbij komt omdat we ook in onze gemeente Voorst Oekraïners opvangen die zijn gevlucht voor oorlog en geweld. Het herinnert ons eraan hoe dun 'het lijntje' is tussen vrede en rampspoed. In de meidagen van 1940 waren er slechts vijf dagen voor nodig om onze vrijheid te verliezen. Het duurde vijf jaar voordat we onze vrijheid weer hadden herwonnen.

Dat konden we als land niet alleen. Het waren de geallieerden die maakten dat wij, nu 80 jaar later, de bevrijding mogen herdenken: en onze herwonnen vrijheid dus kunnen vieren! In onze gemeente waren het de Canadezen die daarvoor hebben gezorgd. De Canadese vlag zal daarom wapperen als eerbetoon aan onze bevrijders.

Dankzij de inzet van vele vrijwilligers in de dorpen van onze gemeente Voorst is er een programma gemaakt om vrijheid te kunnen vieren en de mensen te herdenken die hun leven gaven om die vrijheid mogelijk te maken. Dat gebeurt ieder jaar, en dit jaar in het bijzonder. Van jong tot oud kunnen meedoen. Alle basisscholen in de gemeente Voorst doen mee aan het educatieprogramma 80 jaar vrijheid, georganiseerd door 'Operation Cannonshot'. 'Wie hebben ons geholpen?' en 'wat vieren we eigenlijk?' zijn vragen die gesteld worden. Door in de klas stil te staan bij wat er in hun dorpen

is gebeurd, gaat het verhaal nog meer leven. Vluchtelingen, oorlogsgetuigen en veteranen werken mee aan het educatieprogramma.

Schrijver en holocaustoverleverer Primo Levi schreef: "Het is gebeurd, en kan opnieuw gebeuren." In 2025 stellen wij ons de vraag: wat kunnen jij, u en ik doen om te voorkomen dat het weer gebeurt? Mart de Kruif, generaal buiten dienst, gaf onder meer daarop zijn visie, tijdens een lezing begin maart in de dorpskerk van Wilp. Een historische plek, in het gebied waarin 'Operation Cannonshot' 80 jaar geleden het begin inluidde van de bevrijding van dit gedeelte van Nederland. De Kruif riep op om geen toeschouwer te blijven. Actieve hoop is niet wachten op betere tijden, maar geloven dat wij betere tijden kunnen vormgeven.

Alleen in een land zonder oorlog, waar mensenrechten worden nageleefd en waar geen onderdrukking is, kan een samenleving goed functioneren. Daarom vieren we met 80 jaar vrijheid ook dat wij in een democratie en rechtsstaat leven. Een land waar iedereen mag meedenken en meebeslissen, vraagt om ieders verantwoordelijkheid. Wij kregen in 1945 onze vrijheid terug; op veel plaatsen in de wereld wordt tot op de dag van vandaag oorlog gevoerd. Vrijheid is nooit af: we moeten er dagelijks aan werken om de ander ruimte te geven en onze democratie en rechtsstaat te bewaken. Op die manier blijft Nederland een vrij en tolerant land. Vrijheid vieren we daarom niet alleen, maar samen. Want vrijheid deel je met elkaar!

Paula Jorritsma-Verkade
burgemeester

Activiteiten – overzicht

Op deze pagina's vindt u een overzicht van de activiteiten rondom **80 jaar vrijheid in 2025** in de gemeente Voorst

3 APRIL

VECTOR OF MEMORY – ONTHULLING

Tijd: 15.45 uur
Locatie: rond de Kribbe in Wilp

Vectors of Memory zijn onderdeel van de Liberation Route en markeren in heel Europa locaties uit WOII langs de route die geallieerden toen aflegden. De bevrijding van het westen van Nederland begon op 11 april 1945 met Operation CannonsHOT. De locatie van de vector in Wilp herinnert aan de oversteek van Canadese regimenten. Burgemeester Paula Jorritsma-Verkade onthult de Vector of Memory, legt een krans en houdt een toespraak. Ook andere aanwezigen spreken woorden van reflectie. *Organisatie: gemeente Voorst.*

Foto uit gemeenterarchief Voorst. Ingekleurd door Jakob Lagerweij-Wilp

10 T/M 13 APRIL

OPERATION CANNONSHOT – BEVRIJDINGSEVENEMENT

Tijd: diverse dagen en tijdstippen
zie www.cannonsHOT.nl
Locatie: op diverse plekken in Wilp

De bevrijding van het westen van Nederland begon op 11 april 1945 met Operation CannonsHOT. Canadese regimenten staken bij Gorssel de IJssel over naar Wilp. Dit kostte het leven van vele Canadese militairen. De geallieerden wisten na hevige gevechten Wilp te bevrijden en de Duitsers te verdrijven. Daarmee was de bevrijding van West Nederland begonnen. Gedurende vier dagen wordt er in en rond Wilp zeer veel georganiseerd. *Het veelomvattende programma leest u op www.cannonsHOT.nl. Check ook: Facebook [OperationCannonsHOT](https://www.facebook.com/OperationCannonsHOT) en Instagram [.com/operationcannonsHOT](https://www.instagram.com/operationcannonsHOT)*

13 APRIL

WILP HERDENKT OPERATION CANNONSHOT

Tijd: 13.00– 13.30 uur
Locatie: bij de plaquette op de dorpskerk in Wilp

Tijdens de herdenkingsceremonie vinden er toespraken plaats, krans-, en bloemleggingen en is een moment van stilte, ter nagedachtenis aan degenen die hun leven gaven voor onze vrijheid. *Organisatie: Belangenvereniging Wilp.*

HERDENKING REGIMENT 48TH HIGHLANDERS OF CANADA

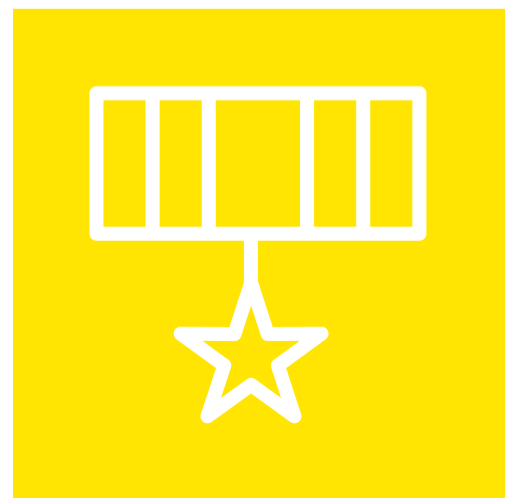
Tijd: 14.30 – 15.30 uur
Locatie: Canadese begraafplaats in Holten

Herdenking van alle gesneuvelde Canadese militairen, en de militairen van het regiment 48th Highlanders of Canada in het bijzonder. Er wordt een toespraak gehouden en enkele gedichten voorgelezen. Ook zullen er kransen en bloemstukken worden gelegd bij het 'Cross of Sacrifice'. *Organisatie: 48th Highlanders of Holland Pipes and Drums.*

HERDENKING BEVRIJDING POSTERENK + PLAATSEN TWEE 'STOLPERSTEINE'

Tijd: 19.30 – 20.00 uur
Locatie: (na)bij Wilpermolen

Posterenk werd op 13 april bevrijd door het Canadese Carleton & York Regiment. Zij arriveerden aan het einde van de dag in Posterenk. Acht soldaten van dit regiment sneuvelen bij de bevrijding van het dorp. Zes van hen werden hier tijdelijk begraven en in 1946 overgebracht naar de Canadese Erebegraafplaats in Holten. De gedenksteen in de molen verwijst naar deze geallieerden van het Carleton & York Regiment. Ook worden er twee 'Stolpersteine' geplaatst: dit zijn gedenktekens in het trottoir voor de vroegere woonhuizen van mensen die door de nazi's werden verdreven, gedeporteerd, vermoord of tot zelfmoord gedreven. *Organisatie: werkgroep bevrijding Posterenk.*

17 APRIL

BEVRIJDINGSLOOP WILP-APELDOORN

Tijd: 16.45 uur
Locatie: buurthuis De Pompe
(gelegenheid koffie & thee)

17.00 uur: korte toespraak door Rosmarijn Boender bij het monument bij de kerk in Wilp.

17.10 uur: lopers vertrekken vanuit Wilp richting Apeldoorn naar eindpunt bij herdenkingsmonument in Oranjepark Apeldoorn. Herdenking aldaar start om 19.30 uur (route: <http://www.afstandmeten.nl/index.php?id=590160>).
Organisatie: Stichting bevrijding '45 (Liberation '45) uit Apeldoorn.

4 MEI

HERDENKING TEUGE

Vanaf 18.15 uur: parkeerterrein open en verzamelen bij het monument

Tijd herdenking: 19.00-19.30 uur
Locatie: herdenkingsmonument nabij KIJK! (monument aan de Zanden ter nagedachtenis van de omgekomen bemanning van een neergestorte Lancaster-bommenwerper).

Herdenking van de Tweede Wereldoorlog en de onschatbare waarde van vrijheid. Diverse sprekers, kransleggingen, stilte en muziek. Start met 'fly-by'. **Organisatie:** Algemeen Belang Teuge.

HERDENKING KLARENBEEK

Tijd: 14.00 uur
Locatie: herdenkingsmonument De Propeller (Hessenallee Klarenbeek)

Om 14:00 uur: landing van de PGH Parachute Group Holland (circa 20 parachutisten) in het schuin tegenover De Propeller gelegen weiland. Muzikale begeleiding door muziekvereniging Klarenbeek.

Om 14.45 uur: wandeling van weiland naar monument voor herdenkingsceremonie.

Om 15.00 uur: start herdenking met diverse sprekers, kransleggingen, stilte en muziek. **Organisatie:** Comité 4 mei Klarenbeeks Belang.

4 MEI vervolg

HERDENKING TERWOLDE

Tijd: 19.15 - 20.30 uur
Locatie: nabij begraafplaats Terwolde

Stille rondgang over de begraafplaats, onder begeleiding van een voorloper en muzikant met grote trom. Bij de graven van gevallen tijdens de oorlog, worden door kinderen van groep 8 rozen gelegd. Voorafgaand aan de rondgang worden kransen gelegd. Na de rondgang is er stilte, muziek (muziekvereniging Ons Genoegen) en een korte toespraak. **Organisatie:** Stichting Oranje Comité Terwolde.

HERDENKING TWELLO

Tijd: 19.00 - 20.15 uur
Locatie: Gedenkhof 't Holthuis, voorafgegaan door stille tocht vanaf Marktplaats Twello

Stille tocht (19.00 - 19.54 uur)

De herdenking in Twello wordt voorafgegaan door een stille tocht. Deelnemers aan de stille tocht graag verzamelen vanaf 19.00 uur op het Marktplaats in Twello. De stille tocht vertrekt daar om 19.25 uur. Route: Marktplaats - Van Ghentstraat - Dorpsstraat - Binnenweg - Burgemeester van der Feltzweg - Gedenkhof 't Holthuis

Herdenking (19.54 - 20.15 uur)

Aankomst stopt bij Gedenkhof 't Holthuis om 19.54 uur. Muzikale ondersteuning Cadenza. Kranslegging door burgemeester Paula Jorritsma-Verkade. Signaal Taptoe, stilte, gedicht, toespraak burgemeester en diverse bloemleggingen. **Organisatie:** gemeente Voorst

HERDENKING VOORST

Tijd: 19.45 - 20.15 uur
Locatie: Nabij gedenksteen Binnenweg-Rijksstraatweg

De twee basisscholen uit Voorst, Sjaloom en de Wiekslag, zullen met een delegatie aanwezig zijn waarbij de kinderen de krans zullen leggen. Tevens treden ze op als vlaggenwacht en vormen ze een kleine erehaag voor de kransleggers. Taptoe, stilte, Wilhelmus en kranslegging. De bezoekers worden uitgenodigd voor een kop koffie in het Dorpshuis Voorst. **Organisatie:** Voorster Belang e.o. en de K.O.V.

5 MEI

DORPSMAALTIJD NIJBROEK VOOR INWONERS NIJBROEK

Tijd: middag
Locatie: Dorpsplein Nijbroek

Tijdens de maaltijd worden o.a. verhalen gedeeld over vrijheid toen en nu. De maaltijd is op het Dorpsplein. Door verhalen te delen en samen te eten, ontstaat bewustwording, van vooral de jeugd, dat we in vrijheid kunnen en mogen leven. Voor de kinderen zijn er passende activiteiten, waaronder het maken van 'vrijheidskunst' met creatieve activiteiten. Ook zijn er spellen die aansluiten bij het thema vrijheid. **Organisatie:** Plaatselijk Belang Nijbroek. **Uitnodiging om aan te melden volgt via dorps-app Nijbroek en posters bij dorps huis, school en kerk. Ook flyers huis-aan-huis in Nijbroek. Kosten: zie uitnodiging.**

VRIJHEIDSMALTIJD 'INCLUSIVE WAVE'

Tijd: 13.00 uur
Locatie: Marktplaats Twello

Een gezamenlijke maaltijd om verbinding te leggen tussen de inwoners uit de gemeente Voorst. De maaltijd is gratis en u hoeft zich niet aan te melden. **Check ook Facebook: Inclusive WAVE**
Organisatie: Stichting Inclusive Wave (Nana Scholten)

6 MEI

ONTHULLING HERNIEUWD STRAATNAAMBORD MACKENZIEPLAATS

Tijd: 15.00 uur
Locatie: Wilp (Mackenzieplaats)

Mackenzieplaats is genoemd naar Luitenant Colonel Donald Mackenzie. Tijdens Operation Cannonshot is hij omgekomen. Hij was toen de Commanding officer van de 48th Highlanders of Canada. In mei komen 40 soldaten van de 48th Highlanders of Canada naar Apeldoorn vanwege 80 jaar vrijheid. Zij bezoeken ook de gemeente Voorst en zijn aanwezig op 6 mei in Wilp voor o.a. de onthulling door Paula Jorritsma-Verkade en de 48th Highlanders van het hernieuwde straatnaambord. Kleine ceremonie.
Organisatie: Apeldoorn-Burlington Comité i.s.m. gemeente Voorst.

7 MEI

BEVRIJDINGSFEEST POSTERENK

Tijd: 18.00 uur
Locatie: rondom de Wilpermolen in Posterenk

Bevrijdingsfeest met medewerking van de RCMP-band uit Canada en de City of Apeldoorn Pipes en Drums. *Organisatie: werkgroep Bevrijding Posterenk.*

10 MEI

CADENZA VRIJHEIDSCONCERT

Tijd: 19.00 – 21.30 uur
Locatie: Jachtlust Twello

'Cadenza presents' draait om het thema evenwicht. Een thema dat actueler is dan ooit. Het is het evenwicht tussen oorlog en vrede, tussen hoop en verdriet, tussen verleden en toekomst. Het is het evenwicht dat we als mensheid voortdurend zoeken, maar dat vaak zo broos blijkt te zijn. Met dit concert wil Cadenza herinneren en verbinden. Een brug slaan tussen generaties en culturen. De muziek is divers (o.a. samenwerking met koor Faktor Twaalf). Het verhaal van de opa van Dagmar wordt verteld, die de oorlog als klein kind meemaakte. Cadenza speelt klassieke werken die de emoties van oorlog en vrede weerspiegelen, maar ook moderne composities die bezoekers aan het denken zetten over de wereld van vandaag.

Tickets ook vooraf te koop via <https://www.cadenzatwello.nl>
Een ticket kost € 12,50. In de voorverkoop (tot eind maart) betaal je een tientje.
Organisatie: Cadenza.

15 AUGUSTUS

INDOGARDEN VRIJHEIDSMALTIJD

Tijd: 15.00 – 17.00 uur
Locatie: Indogarden, Enkweg 11 in Wilp

De vrijheidsmaaltijd (Bungkusmaaltijd): nasi Bungkus is de nasimaaltijd die zwaar verhongerde, uit de Japanse kampen bevrijdde, Nederlanders kregen om voorzichtiger weer aan te sterken. De maaltijd wordt georganiseerd als onderdeel van een compleet herdenkingsprogramma met de Stichting Indisch erfgoed in Apeldoorn. Verder worden verhalen verteld over 'Vrijheid en Vreugde', door stichting Gastdocenten WO II Zuid Oost Azië en is er muziek en zang. Aanmelden vooraf via info@indo-garden.nl. Kosten p.p. € 7,50.
Organisatie: Sonja en Ernst-Jan de Leau namens Indogarden Posterenk i.s.m. stichting Pelita en stichting Indisch Erfgoed Apeldoorn.

HERDENKING NATIONAAL EREVELD LOENEN

Tijd: 12.00 – 13.00 uur
Locatie: Groenendaalseweg 64 in Loenen (bij 'De 7 kruizen')

Op 5 mei kwam er in Nederland een einde aan de bezetting. In Zuidoost-Azië moest men echter nog meer dan drie maanden wachten op de bevrijding. Daar kwam pas op 15 augustus 1945 een einde aan de Japanse bezetting. Daarom wordt op 15 augustus op Nationaal Ereveld Loenen stilgestaan bij de Nederlandse slachtoffers van Tweede Wereldoorlog in Zuidoost-Azië. Dit vindt plaats bij de zeven Indische Kruizen op het ereveld, die de verbinding vormen met de zeven Nederlandse erevelden in Indonesië. *Meer informatie op <https://oorlogsgravenstichting.nl>*
Organisatie: Oorlogsgravenstichting Nationaal Ereveld Loenen en Stichting Indisch Erfgoed.

80 jaar vrijheid

Herdenking
plaatsen Stolpersteine
13 april
19.30 uur

Bevrijdingsfeest
7 mei
18.00 uur

programma 7 mei
Bevrijdingsroute Carleton & York
openden
RCMP
en
City of Apeldoorn
vrijheidskant door kinderen
militaire voertuigen
Ciska zingt Vera Lynn

Posterenk is bevrijd door het Carleton&York regiment

Bevrijding Posterenk

80 jaar
vrijheid